

**НЕОБХОДИМО Е ДА БЪДЕМ ПО-НАСТОЯТЕЛНИ
ОТНОСНО ИЗВОЮВАНОТО ДОСЕГА И ЕДИННИ
НА ВСИЧКИ СТРУКТУРНИ РАВНИЩА**

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXIII • Брой 8 • август 2014 г. • Цена 0.50 лв

АКЦЕНТ

ИМАМ ДУМАТА

**ПЕТЯ
ВАРНАЛИЕВА**
Председател
на РО на СИБ
- Кърджали,
член на УС
на СИБ

3 - 4

Ръководството на СИБ
предложи на национално
представителните организации
на и за хора с увреждания, членки
на НСИХУ при МС, проект на

**ПЛАТФОРМА ЗА НЕОТЛОЖНИТЕ
ВЪПРОСИ ПО СПАЗВАНЕ
ПРАВТА НА ХОРАТА
С УВРЕЖДАНЯ**

34-36

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ АВТОРКИТЕ

**Милка Стефанова, Мария Кацарска,
Звезделина Праматарова, Стаменка Божкова,
Христина Борисова, Радостина Николова**

ТРАДИЦИИ И ВЪЗЛНЕНИЯ

15-26

Смолян

Тутракан

Велико Търново

Търговище

Акцент

НЕОБХОДИМО Е ДА БЪДЕМ ПО-НАСТОЯТЕЛНИ
ОТНОСНО ИЗВЮВАНТО ДОСЕГА И ЕДИННИ
НА ВСИЧКИ СТРУКТУРНИ РАВНИЩА

3 - 4

Добрите вест и дват с Кураж

Летни събития и пътешествия - кореспонденции от
с. Шишковци, Ямобл и Сливен, Бяла Слатина, Белене, Хитрино, с. Боровци,
Разград, Димитровград, Каспичан

5 - 14

Традиции и вълнения

Край параклиса «Св. Дух» на Смолянските езера... - <i>Росица Примовска</i>	15 - 18
Музикални празници с незрящите певци и приятели - <i>Олга Велева</i>	18 - 19
Фестивал на парковете и градините - <i>Соня Симеонова</i>	19 - 20
Празник на кайсията - <i>Анастасия Якова</i>	21 - 22
Лечение на тялото и душата - <i>Антония Димитрова</i>	22 - 24
На добър час ! - <i>УС на ОО на СИБ Търговище</i>	25
И още едно вълнение - предстоящо!	26

Справочник

Проект на СИБ - Платформа за неотложните въпроси по спазване на правата на хората с увреждания	27 - 30
Международна художествена изложба за хора с увреждания в Япония	30 - 31
Конкурс «Достъпен град»	31
Съобщения от НЗОК и правителството	32
Наградените от Осмия Републикански многожанров фестивал...	32 - 33

Литературен клуб

Представяме авторките М. Стефанова, Зв. Праматарова, М. Кацарска, Ст. Божкова, Хр. Борисова, Р. Николова	34 - 36
---	---------

Забавни страници

Новолунието - <i>Елена Пенчева</i>	37 - 39
Кръгословица - <i>Василка Кирова</i>	39
Личности и събития	40

ИМАМ ДУМАТА

**ПЕТЯ
ВАРНАЛИЕВА**
Председател
на РО на СИБ
- Кърджали,
член на УС
на СИБ

К: Г-жо Варналиева, откога датира връзката ти със СИБ?

- Започнах като председател на РО на СИБ в Кърджали през 1991 г., след известно прекъсване сега отново съм на същата позиция. Но тогава, в ония първи години, при нас възникна идеята да разкрием детска градина за деца със специални образователни потребности (СОП). Координатор в нашия регион в този период беше един за мен изключителен специалист и човек - Геновева Димитрова. И през 1992 г. открихме такава градина, която нарекохме „Ян Бибиян“. Това беше голям успех за нас - да убедим родителите да си запишат децата в детска градина, имайки предвид клеймото върху тези деца, поставено от обществото в ония години. Работехме много сериозно по села и махали, за да убеждаваме родителите, и същевременно – да привличаме нови членове.

К: Но работата с деца-

НЕОБХОДИМО Е ДА БЪДЕМ ПО- НАСТОЯТЕЛНИ ОТНОСНО ИЗВОЮВАНОТО ДОСЕГА И ЕДИННИ НА ВСИЧКИ СТРУКТУРНИ РАВНИЩА

та със СОП остана като приоритет на други организации – това според теб грешка ли е за нашия съюз?

- СИБ не е отстъпил в дейността си относно децата със СОП, но може би трябва да се подобрят политиките за работа с другите институции и организации, свързани с децата.

К: Все пак СИБ се откроява от сред другите организации като привличаща повече възрастни хора с увреждания и млади, естествено, но всички твои колеги подчертават, че именно за последните трябва да се борим...

- И всички се питаме как да ги привлечем, как да намерим именно млади хора да застанат начело на нашите организации.... Това е въпрос с повишена трудност. Нашият регион е със застаряващо население, членовете ►

ИМАМ ДУМАТА

на организацията - също. Младите хора трудно могат да бъдат задържани в условия на икономическа криза. Неведнъж сме разисквали проблема, но би било редно да се намери механизъм за някакъв стимул. Защото все по-малко са тези, който ще работят въобще, без да им се заплаща...

К: С какво все пак СИБ се открил от другите организации и успя да се наложи като водеща организация?

- С доброто си партньорство с местните власти. И кърджалийската организация има принос за това. Не е имало случай да се появи проблем за нас и той да не бъде решен. Разполагаме и с клубна база, на която издръжката е поета изцяло от община Кърджали. Разрешават се и персонални проблеми на наши членове - например за предоставяне на жилища от общинския фонд, за осигуряване на заетост по различни програми пр.

К: Какво още би могло да се направи в тази посока от страна на СИБ?

- Да се поддържа и продължава това партньорство с премерени и обосновани искания, с коректност от наша страна.

К: А известно ли е във вашата организация и във вашата община, че могат да се създават социални

НЕОБХОДИМО Е ДА БЪДЕМ ПО- НАСТОЯТЕЛНИ ОТНОСНО ИЗВОЮВАНОТО ДОСЕГА....

предприятия?

Това би могло да стане на базата на публично частно партньорство - да има интерес и от частни фирми, които биха работили в партньорство със СИБ. Но не всички наши организации имат ресурс за работа по проекти. Необходимо е да бъде повишен образователният ни капацитет...

К: На какво трябва да се заложи въобще?

- Има какво да се желае по отношение на намиране на работа и заетост на млади хора с увреждания. Надявам се тези, които ще дойдат след нас, да имат повече мотивация да работят за подобряване на качеството на живот на хората с увреждания, за да не се чувстват различни...

Все пак с годините СИБ се утвърди като водеща организация, поради своята адекватна политика.

Неообходимо е, обаче да бъдем по-настойтелни относно всичко извоювано досега и да бъдем единни на всички структурни равнища, за да очакваме повече ефективност в нашата дейност. ■

ЛЕТНИ СЪБИТИЯ И ПЪТЕШЕСТВИЯ

С. ШИШКОВЦИ

ЗА НОВИ УМЕНИЯ И КОНТАКТИ

В началото на юли се проведе среща на представители от дружеството на СИБ в с. Шишковци и от организацията на СИБ в Кюстендил с председателя на СИБ КРАСИМИР КОЦЕВ

Доброволните сътрудници на двете структури споделиха своите проблеми и поставиха много въпроси на г-н Коцев. На срещата присъства и кметът на с. Шишковци Климент Терзийски. И тъй като

клубът на шишковчани е в двора на къщата-музей на великия български художник Владимир Димитров – Майстора, гостите разгледаха и част от експозицията. За съжаление много малко са средствата, които община Кюстендил може да задели за селото и за музея, а идеите на местните хора не спират да се множат... Замислят и музей на селото да се уреди в едно от помещенията на къщата на Майстора. И със сигурност ще успеят...

От СИБ клубът на хората с увреждания в с. Шишковци получи компютърна конфигурация. Членовете на дружеството са амбицирани да придобият нови умения и да контактуват с приятели, близки и съратници по-ефективно. ■

ЯМБОЛ И СЛИВЕН

Кръстина АТАНАСОВА

Снимки - Веселин МАРИНОВ

СПАЗВАТ ТРАДИЦИЯТА

Вече години наред РО на СИБ-Ямбол провежда среща на своите организации на манастира „Света Троица“ край Тополовград. От две години към ямболии се присъединиха и колегите от регион Сливен и през юли членовете на общинските организации и дружествата от двата региона се събират, за да се видят и повеселят, да обменят опит помежду си относно доброволната дейност, с която се занимават. И тази година на 5 юли като по поръчка денят беше слънчев, но не много горещ. Запалихме свещи в църквата на манастира за здраве и за почит на починалите. Пихме студена манастирска вода, направихме много снимки за спо-

мен. Под вековните орехови дървета до манастира, където са бродили четите на Кара Кольо и Индже войвода, се състоя срещата на двата региона. Присъстваха представители на организациите на Тополовград, Ямбол, Сливен, Нова Загора.

Председателите на двата региона Веселин Маринов и Кръстина Атанасова направиха разяснения по някои въпроси, свързани с работата на доброволните сътрудници. После беше наредена богатата трапеза и след обяда започна веселието. Природата тук е запазила дивото в себе си, край реката растат много билки – осигурен белек за всякакви болки... ■

ГОТОВИ СМЕ И ЗА СЛЕДВАЩИ УЧАСТИЯ!

БЯЛА СЛАТИНА

Георги КРЪСТЕВ

На 22.06.2014 г. ние, членовете на Клуба на СИБ към Община Бяла Слатина, взехме участие в VIII Републикански многожанров фестивал на хората с увреждания в кв.Църква - Перник. Пътуването се осъществи с любезното съдействие на община Бяла Слатина. С нетърпение чакахме да излеем душа и сърце в нашите песни. Най-дейните членове на клуба, заедно с нашите приятели от с.Соколаре (група „Соколина“ при НЧ „Н.Й. Вапцаров“ - 1920 г.), също хора с увреждания, отново се включиха активно. Благодарим на талантивия Марин Митев, основал група „Соколина“, за всички положени от него усилия, за да се представим блестящо. През 2012 г. също се класирахме на челните места. Марияна Кузманова изпълни народната песен „Направила

мома“, а Галя Воденичарска - народната песен „Майко моя“ и доказаха, че притежават невероятно обаяние и чар. Последва групово изпълнение на „Песен за родината“ и на песните „Понапил се Илия“, „Снощи съм либе, съм сънувала“ и „Накъде отлитааш?“.

Удовлетворени от нашето представяне и от изявиите на наши приятели, се прибрахме, пеейки през цялото време.

Готови сме и за следващи участия, няма да губим надеждата за живот, няма да загубим куража да сме на сцена, да творим, да се забавляваме, да се чувстваме пълноценни в делник и празник! ■

БЕЛЕНЕ

Рени ПЕТКОВА

НЕЗАБРАВИМИ МИГОВЕ

Общинска основна организация на СИБ в град Белене за пореден път организира хубава екскурзия – този път до Велинград и Батак. Участие взеха 45 души от всички населени места на територията на община Белене. В прохладната сутрин на 17 юни поехме на път и в следобедните часове пристигнахме в китния родопски град Велинград. На следващия ден пристигнахме в град Батак, там посетихме Историческия музей, църквата „Света Неделя“, където е станало зверското клане при потушаването на Априлското въстание. Посетихме и „Балиновата къща“ – архитектурен и исторически паметник на културата, там е уредена етнографска експозиция на традиционната народна култура в Батак от края на 19 век и началото на 20 век.

По обяд се завърнахме във Велинград и след кратка почивка се отправихме към езерото «Клептуза» – една от туристическите атракции за гостите на града. А на 26 юни членове на Общинска основна орга-

низация на хората с увреждания в град Белене участваха в преглед на художествената самодейност, която се проведе в град Червен бряг.

За пореден път нашите членове от група „Детелина“ село Деков показаха своите умения на сцената. ■

ПОКЛОНИХМЕ СЕ ...

Салим САЛИХ

Екскурзията беше осъществена благодарение на помощта, оказана от община Хитрино. Посетени бяха Демир баба теке, което се почита от алевиите (известни и като алиани). Мястото е свещено за населяващите този район различни племена и народи повече от 2000 г. Според легендите тук е имало древно тракийско селище, българско оброчище и манастир. От многобройните постройки е оцеляло само тюрбето на Демир баба. Запазена е и скалата –жертвеник до входа на вътрешния двор.

В историко-археологическия резерват „Сборяново“ беше посетена Свещарската тракийска царска гробница, която е открита през 1982 год. Същата е построена в първата четвърт на 3 в. пр.Христа и представлява уникален паметник на тракийската гробищна архитектура.

В село Шуменцибе посетен меморалният комплекс „Военна гробница 1916“. Неговото изграждане е свързано с една от най-големите победи на българската армия през Първата световна война-превземането на силно укрепената Тутраканска крепост (5 -7 септември 1916 г.) Положен беше венец на паметника в знак на признателност към хората, отдали живота си за освобождението на Добруджа. Тук са погребани 8 000 во-
ини – българи, румънци, германци и турци. От тях 1764 са български

ХИТРИНО

Група
членове на
Основна
(Общинска)
организация
на СИБ в
Хитрино
посети
исторически
места в
Североизточна
България

... ЗАПОМНИХМЕ

В мемориален комплекс Военно гробище с. Шуменци бе положен венец в знак на признателност към падналите за освобождението на Добруджа

доплаващи птици в него. Едни от най-интересните видове птици, обитаващи езерото, са кърдоглавият пеликан, малка белочела гъска, патици, мускат синигер, голяма бяла чапла, ням лебед, малък корморан и други. Хората имаха

възможност да наблюдават птиците посредством видеокамера и бинокли, предоставени в беседката за отдих.

Следващата дестинация на групата екскурзианти беше град Силистра и добре запазената турска отбранителна крепост „Меджиди Табия“. Крепостната стена има формата на шестоъгълник и достига на височина до 8 м. Непосредствено до нея има ров, служил едновременно за препятствие и маскировка. Уникалното при тази крепост са подземните тунели, които стигат от хълма до ключови места на другия край на града.

Екскурзиантите останаха много доволни и чрез ръководството си отправят благодарности на община Хитрино за финансовата подкрепа. ■

войници и офицери, 14 са германски, а останалите са румънски. Както е известно от историята, на 1 септември 1916 г. България обявява война на Румъния. Страната ни иска да си върне загубените изконни територии, на които пръв е стъпил хан Аспарух.

В Тутракан се посетиха историческия музей, разгледани бяха и други исторически места в центъра на града.

В с. Сребърна се посети биосферният резерват, разположен на 2 км. южно от река Дунав. Славата му е свързана, с факта, че се намират точно на пътя на прелетните птици от Европа към Африка – Via Pontica, с уникалните и разнообразни видове во-

Иванка НАЙДЕНОВА
Златка ХРИСТОВА

С. БОРОВЦИ

БЛАГОДАРИМ!

Макар и с много трудности, ръководството на клуб „Диабетика“ с. Боровци успява да раз-нообразява живота на хората с увреждания. Организирахме няколко срещи, на които бяха из-несени здравни беседи с лекто-

Имахме и срещи със сродни клубове, на които певческата група „Росен здравец“ винаги успява да вдъхнови присъстващите със своите изпълнения. Провеждаме редовно нашите репетиции - макар и да е усилен селскостопански

сезон, участниците от групата се отзовават редовно. И не напразно, защото получихме покани от Перник - кв. Църква за участие в Републиканския многожанров фестивал на хора с увреждания. Не бяхме сигурни за осигуряването на транспорта, нямаше

ри от София – Таня Ангелова и от Монтана - Михаил Михайлов. От Учебен център „Боровци“ ни предоставиха безвъзмездно за нуждащите се членове прходилки, патерици и инвалидни колички, за което благодарим на дарителите от сърце!

и носии за всички, но този проблем се реши с помоща на г-н Петър Богданов – председател и координатор на СИБ за регион Монтана, който ни подсказа, че в с. Моравица може да ни се изработят костюми. За целта написаме докладна до община Берковица ►

БЛАГОДАРИМ!

с кмет г-жа Д. Каменова, тя взе присърце нашия проблем и нещата се решиха бързо. Затова искаме да благодарим от все сърце и на нея, вярваме, че и занапред ще ни помага. БЛАГОДАРИМ ВИ, Г-ЖО КАМЕНОВА!

След изявата ни и по телевизията, получихме покана и от новите

ни приятели от Червен Бряг, където взехме участие, и от с. Стубел за техния празник „Пъстрина пее и танцува“. Кметът на селото и читалищното ръководство ни посрещнаха най – сърдечно, за което благодарим на всички и в най – скоро време ще ги очакваме и на нас да гостуват! ■

ДАРЕНИЯ

РАЗГРАД

Антония ДИМИТРОВА

За социално приобщаване

Лаптоп и персонален компютър дариха ротарианците на организацията на СИБ в Разград. Целта на благотворителната акция е да подпомогне развитието и социалното приобщаване на хората с увреждания, които са в неравностойно положение.

Председателят на регионалната структура на СИБ Радослав Няголов благодари на дарителите за жеста и отношението, което имат към хората с увреждания. Той зави, че новите компю-

три ще направят клубовете по-привлекателни и интересни за бъдещи членове на организацията.

След подписването на договора за дарение президентът на „Ротари клуб“ – Разград Николай Мечев посочи, че разполагат с общо седем ком- ▶

- пютъра, които са получили след защитен проект пред централната хуманитарна организация. Два от тях бяха дарени на Центъра за социална рехабилитация и интеграция „Емилиян“, два получиха хората от СИБ, един компютър отиде при децата от Центъра за превенция и социална интеграция, а последният ще бъде предоставен на Центъра за възрастни хора с увреждания „Поддай ръка“.

ДИМИТРОВГРАД

Олга ВЕЛЕВА

За Дневните центрове за деца и възрастни

Дарението стана в края на юни от Ротари клуб в Димитровград. Президентът на клуба д-р Георги Тонев предостави камера за възрастните и лаптоп за децата. Техниката е на стойност близо 1000 лева и ще бъде използвана в трудовата терапия.

Средствата са набрани след благотворителна откупка на мартиеници от членовете на Ротари клуб тази пролет. Червено-белите символи са били изработени от децата и възрастните в Дневните центрове. Потребителите на тези социални услуги се отблагодариха на ротарианците, като им подариха специално изработено декоративно пано.

От близо 10 години ротарианците правят дарение на тези две социални заведения в Димитровград. А по повод 5-ия рожден ден на Дневния център за възрастни с увреждания, от клуба им закупили торта. ■

За клуба на инвалидите

Дарение от рибарски принадлежности за Клуба на инвалидите в Димитровград направи общинският съветник Диян Георгиев. Всички такъми той е закупил със собствени средства, а поводът за дарението е Републиканско първенство по спортен риболов, в което представителите на местния клуб участват. Г-н Георгиев научил, че състезателите не притежават необходимите принадлежности - тази е била причината в предходната година незрящите от Димитровград да се сбогуват с първото ►

► За клуба...

място на турнира. "Не искам тези хора, които имат невероятен дух и стремежи, данесечувстват изолирани от обществото. Дори без необходимите принадлежности, те се класират на призови места. Затова искам да им дам това, което им е необходимо, за да

реализират мечтите си и да спечелят републиканското първенство. От сърце им желая успех", сподели Диян Георгиев. ■

КАСПИЧАН

Салим САЛИХ

УВАЖЕНИЕ ЗА РОЖДЕНИЦИТЕ

В традиция се превърна в клуба на Основна организация на СИБ в Каспичан да се честват рождените дни на членовете на организацията. Не направи изключение и това тримесечие - бяха уважени личните празници на Красен Гочев, Павлинка

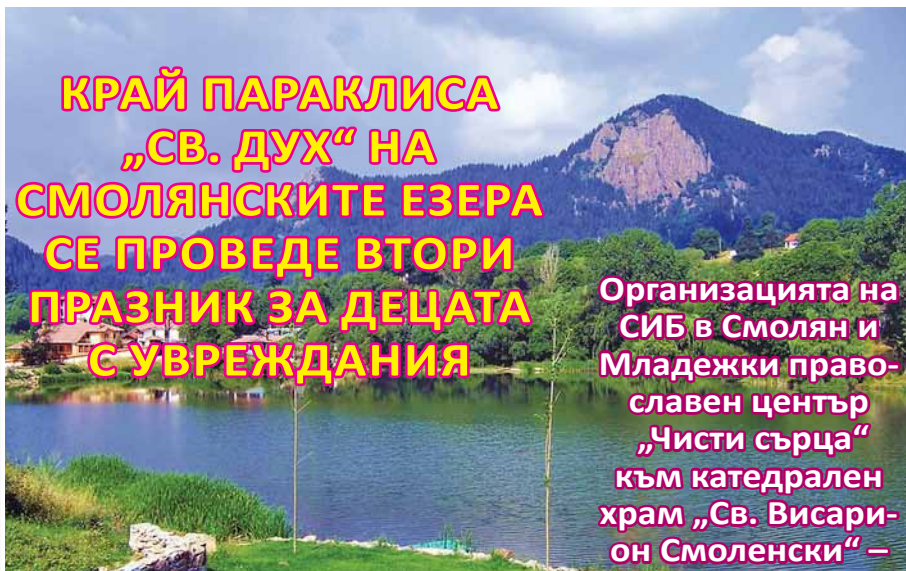
Дамянова, Горанка Димитрова Радка Колева, Марийка Дончева, Пенчо Генчев, Стоян Русев, Нелка Атанасова, Пенка Илиева и Марийка Канчева. Председателката на организацията Радка Ко-

лева поднесе на всички рожденици подаръци. За веселото отпразнуване беше осигурена и музикална програма, с много песни и игри. ■

КРАЙ ПАРАКЛИСА „СВ. ДУХ“ НА СМОЛЯНСКИТЕ ЕЗЕРА СЕ ПРОВЕДЕ ВТОРИ ПРАЗНИК ЗА ДЕЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Росица ПРИМОВСКА

С подкрепата на Европейския информационен център „Европа Директно“ в Смолян бе организиран втори празник за децата инвалиди на Смолянските езера, след като началото на тази инициатива бе поставена през миналото лято и се хареса на деца и родители. Празникът сред родопската природа става традиционен, за да могат децата заедно да преживеят един чудесен ден в райо-

Организацията на СИБ в Смолян и Младежки православен център „Чисти сърца“ към катедрален храм „Св. Висарион Смоленски“ – имат приятелски връзки за работа с децата още от края на 2010 година, когато бе основана Младежката доброволческа организация „Чисти сърца“. Това стана в Деня на Въведение Богородично – 21 ноември. Досега са проведени 9 благотворителни акции и още толкова съвместни прояви в полза на децата от СИБ и няколко инициативи за майките им, за болните на хемодиализа и други хора в неравностойно положение. ►

▶ КРАЙ ПАРАКЛИСА „СВ. ДУХ“ ...

на на параклиса „Св. Дух“ - нещо, което не се случва иначе. С помощта на майките и транспортната фирма на Албен Чавдаров всички бяха превозени безплатно до Смолянските езера.

На поляната пред параклиса с предоставени от община Смолян и Смолянския батальон материали, организаторите оформиха творческо пространство за различни игри и полезни занимания. Имаше материали за рисуване и оцветяване, топки за волейбол и футбол, играчки, балони, европейски пъзели и др. Празникът бе открит от регионалният координатор на Съюза на инвалидите в България Петя Николова, която поздрави децата и майките. Благодарни на партньорите „Чисти сърца“ и „Европа Директно“, с които общите дейности продължават резултатно.

И тази година денят сред природата бе посветен на Европейската година на гражданите, защото е важно децата да знаят, че като граждани на България са и граждани на Европейския съюз, имат своите права и задължения и ако ги спазват, те ще растат уверено и щастливо. От името на Европейския информационен

център „Европа Директно“ в Смолян Стоянка Люнчева поздрави всички присъстващите и зарадва децата със специални тефтерчета,

балони, бонбони и книжки.

Децата от „Чисти сърца“ предварително бяха подготвили саморъчно „Книга на приятелството“ с разноцветни картонени листа, на които всеки участник в празника можеше да рисува, пише, оцветява, да си изрази мнението. Книгата ще се дописва всеки път, когато децата са заедно – на СИБ и на „Чисти сърца“. Два от начал-

ните текстове гласят: „Радваме се, когато ние се събираме заедно и преодоляваме различията.“

И „Благодарим на хората с големи сърца! Беше незабравим ден с много усмихнати детски личица.“

„Чисти сърца“ донесоха и „Къщичката на добрите дела“, в която всеки можеше да пусне обещанието си какво добро да свърши за семейството си, родното място, приятелите... Къщичката е направена от подръчни материали – кашон, плат и картони, но красиво оформена от художничката на „Чисти сърца“ Катя Савова и деца, с които работи.

Вълнуваща бе срещата с 99-годишния бай Петър Тодоров, който от дълги години поддържа параклиса „Св. Дух“ край Смолянските езера, както се е грижил и за други храмове. По молба на председателката на РО на СИБ - Смолян Захаринка Славчева той се бе приготвил специално за срещата и очакваше децата просълзен. Известно е, че бай Петър Тодоров и

група християни са издействали от Тодор Живков Кръстова гора да бъде достъпна за поклонници (макар да е била в рамките на ловното стопанство „Кормисош“) и да бъде назначен свещеник там. Бай Петър разказа на децата, че целият му труден живот е подпомаган от Бог, затова е решил голяма част от пенсията си да дарява на храмове. Близо 120 хиляди лева са това... Като участник в Отечествената война на фронта е раняван, връща се с белези по крака и ръцете, засегнато е едното му око. Неговият съвет към децата, които смълчани слушаха и му се радваха, бе да се „държат за Господа“, за да са добри и да успяват в живота.

Децата от „Чисти сърца“ заедно с учителките по вероучение Николина Жекина и Радка Георгиева, трогнати, изпълниха за бай Петър песнопението „Святий Боже“ и една молитва, а той отвърна с благодатно пожелание към всички. Каза, че се моли за децата винаги и ще продължава да го прави. „Чисти сърца“ му обещаха, че на неговата 100-годишнина през

КРАЙ ПАРАКЛИСА „СВ. ДУХ“ ...

следващото лято ще му подготвят юбилейно тържество с концерт от духовни песни и стихотворения и ще го направят заедно с приятелите си - децата от Съюза на инвалидите в България.

Празникът за децата с увреждания на Смолянските езера донесе много радост и съпричастие от всички – и организатори, и участници. Както и от дарители – ресторант „Чевермето“ в Пампорово дари вкусен курбан от 100

порции, „Европа Директно“ - лакомства и плодове, „Бай Илия“ ЕООД - безалкохолни напитки. За настроението на всички се погрижиха изпълнителката на родопски песни Златка Никова и акордеонистът Златко Златев.

Параклисът „Св. Дух“ край Смолянските езера е построен през 1858 г., а напълно ремонтиран през 1999 г. Бай Петър се радва, че се намират дарители да подкрепят църковното дело. Наскоро е дарена камбана на параклиса от християни от София. Преди това е направена беседка до храма от варненци. Бай Петър си е подготвил заместничка да поддържа параклиса - Любка. Но и двамата се затрудняват с придвижването до него, няма обществен транспорт, а и двамата нямат лични превозни средства... ■

„МУЗИКАЛНИ ПРАЗНИЦИ С НЕЗРЯЩИТЕ ПЕВЦИ И ПРИЯТЕЛИ“

Олга ВЕЛЕВА

Смесеният професионален хор на слепите „Академик Петко Стайнов“ гостува в Хасково с концерт в най-голямото читалище в областта – „Заря“. Незрящите певци под диригентството на Петър Матев изпълниха църковно-славянски песнопения, произведения от български автори, хорове из опери и др., поднесени с много майсторство. Заедно с тях на сцената се качи и Представителен смесен хор „Родна песен“ - Хасково, с главен диригент Вела Казакова, който наскоро чества 85-годишнина.

Концертът се организира по проект **„Музикални празници с незрящите певци и приятели“** на фондация „Устойчиво развитие“, в партньорство с фондация „Хор на слепите „Академик Петко Стайнов“ и е финансиран от Агенцията за хората с увреждания при Министерството на труда и социалната политика.

- Хорът е създаден през 1935 г. от група ентузиазирани слепи певци с изяви музикални качества. Съставът много бързо доказва своето високо художествено равнище и на 1 октомври 1948 г. с Указ на правителството е обявен за професионален. Любовта и всеотдайността на слепите хористи към музиката намират изява в издаване на грамофонни плочи, аудиокасети, два компактдиска, записи в Българското национално радио, изнасяне на стотици концерти в страната и чужбина (Германия, Чехия, Литва, Армения, Беларус, Унгария, Турция, Гърция). Хорът е носител на награди и отличия от фестивали и конкурси.

Фондацията работи в сферата на културата и социалните грижи. Целите ѝ са: подпомагане на творци – незрящи инвалиди; издирване и обучение на талантиливи слепи деца с перспектива за професионалното им израстване; тяхната рехабилитация и интеграция в обществото; използване на творческия им потенциал и осигуряване на възможности за реализацията им чрез разпространение и популяризиране на българската музикална култура. ■

ФЕСТИВАЛ НА ПАРКОВЕТЕ И ГРАДИНИТЕ

Соня СИМЕОНОВА

Изложба на ръчно направени изделия от Арт-ателието на хора с увреждания бе представена в Старата столица на първия фестивал на парковете и градините, организиран по проект, който се изпълнява от Общината и е посветен на кандидатурата на Велико Търново за Евро- ►

► ФЕСТИВАЛ НА ПАРКОВЕТЕ И ...

пейска столица. Художници, поети и майстори на ръкоделието – 15 души - представиха своите произведения: картички, картини, бижута и сувенири, изработени от хартия, плат, прежда, мънисто и миди. С приходите от продадените изделия, ще бъдат закупени материали за арт-ателието, в което хората с увреждания работят.

Организацията на изложбата отнела около 2 месеца, споделя председателката на РО на СИБ – Велико Търново Йотка Вълева. Участниците в арт-ателието, което отвори врати миналото лято, изработват произведенията си без зададена тема, те са плод на въображението им. Четирима мъже се представиха със сувенири от шишарки. Всички изделия са ръчно изработени от хората с увреждания и се продават на символични цени. Събраните средства се използват за покупка на нови материали.

По-рано тази година организацията на СИБ от Велико Търново участва в международен фестивал в Перник, където бяха спечелени три първи места. Участие имаха и в подредбата на „Дърво на щастието и надеждата“, което събра посланията на деца и възрастни за успеха на кандидатурата на Велико Търново за Европейска столица на културата през 2019 г. Цветни пеперуди, калинки и пожелания окичиха дръвчето, направено специално за първия фестивал на парковете. Хората в неравностойно положение отправиха и символични послания към пострадалите от наводнения с надежда за по-бързо преодоляване на последствията от бедствието. ■

Анастасия ЯКОВА

**Тутракан,
малкият град
на Дунав с
голяма история,
е известен и със
сочния плод,
който расте само
на определени
места и
зависи от
климатичните
условия**

*пер-
личества
витами
В 17 -
препоръчван за лечение на рак. Кайсията се
препоръчва и за лечение на стомашно чревни и простудни за-
болявания и остеопороза. Подобрява също и зрението, имун-
ната система и подсилва на мозъчната дейност. А намазва-
не с узрял плод, заздравява рани.*

С всички тези качества кайсията си е заслужила специален празник в Тутракан. Той се провежда традиционно в парк "Хр.Ботев", много граждани и гости се стичат да се повеселят и да разгледат изложбата, посветена на ароматния плод. Този път празникът беше на 4 юли, програмата беше интересна, а базарът – разнообразен.

И този път, в разгара на кампанията, празникът привлече много

Благодарение на богатия състав от витамини и минерали, кайсията лекува и предпазва хората от редица заболявания, особено полезна е за хората с хронични заболявания в напреднала възраст, страдащи от сърдечно-съдови заболявания. Плодът съдържа магнезий, затова на хитониците се препоръчват големи ко-

пресни кайсии. В изсушените е концентриран

хора. Програмата беше интересна, а базарът - разнообразен. На един от щандовете с наредени различни сортове, сладки и сочни бяха кайсиите и на Иван Янков, и на Генчо Младенов - членове на Клуба на СИБ в Тутракан. На щанда със сладка, конфитюри и мармалади пред голяма тава с току-що сварен конфютюр отново изненадват хора от СИБ - майсторките Елена Ангелова и Жана

▶ ПРАЗНИК ...

Мирчева.

Блюда от сладкиши и баници на следващия щанд - и тук Клубът на СИБ се представи с руло, торта - украсена от оранжевият плод - и необичайна баница с кайсии. Измайсториха я семейство Теменужка и Иван Янкови. А най-голям интерес за мъжете бе щандът на прочутата тутраканска кайсиева ракия. Комисията опитваше от анонимните парливи течности, поставени в пластмасовите бутилки и се затрудняваше с класацията. И тук имаше производи на членове на Клуба на СИБ – Г. Младенов, Д. Даков – председател на Клуба - и на Г.Василев – зам. председател.

Разбира се, че имаше отличени и наградени. Клубът на СИБ беше отличен за сладкото руло и за ху-

бава ракия.

Децата се забавляваха с игри, свързани с темата на празника и конкурса «Мини мис Кайсийка» и «Мини Мистър Кайсия». После празникът продължи с песни и народни танци за всички.

Така и Клубът на СИБ в Тутракан се включи в кайсиевия празник и бе оценен достойно. ■

Лечение на тялото и душата

Антония ДИМИТРОВА

Знаете ли, че крави, които слушат Моцарт, дават повече мляко, а грозде, което расте на същия музикален фон, дава най-доброто вино? Още по-интересно е какво е въздействието на музиката върху нас – хората. В древните Египет и Гърция са лекували болните с различни звуци, а китайските лечители са вярвали, че музиката има власт над болестта и предписвали „музикални рецепти“, насочени към един или друг орган. В нашето съвремие също се правят сериозни изследвания за влиянието на музиката върху психиката и физиката на човека, това познание обединено с науката психологията ражда нов арт – терапевтичен метод, наречен музикотерапия. Този подход става все по-популярен и е част от рехабилитацията. ▶

Два терапевтични метода помагат на хората с увреждания от центъра „Подай ръка“ в Разград

Методът се прилага и в Разград, той намира своето приложение в Дневния център за възрастни хора с увреждания „Подай ръка“. Красимира Иванова работи в центъра от самото му създаване през 2011 година. По думите ѝ, самата терапия е процес, който цели от една страна да стимулира нервнo-психическия тонус на потребителите и от друга - да отключва, активира и поощрява общуването между тях. Прилага се в две направления - като активна и пасивна музикална терапия. В първия вариант пациентите пеят, танцуват и слушат разнородна музика, а във втория се пуска релаксираща музика, подбрана според емоционалното състояние на хората. Това най-често са класически произведения и природни звуци. Терапията започва с авторелакс и когато потребителите са готови, пускам музиката и започвам да ги водя с гласа си, обрисувам картини, които те да реализират в своето въображение. След двадесет минути ги връщам в реалността, после всички заставаме в кръг и се

прегръщаме, така завършва сеансът“, разказа Красимира Иванова.

Според нея, музиката се съвместява много добре с рисуването. Този метод се прилага при хора, които имат затруднения в общуването и по този начин на лист хартия те изразяват своето емоционално състояние и се освобождават от негативните емоции. След това се прави диагностика на рисунката - чрез този арт-терапевтичен метод се придобива по-задълбочена представа за състоянието на човека.

И въпреки, че в началото хората се отнасят скептично към този подход, сега чакат с нетърпение сеансите по музикотерапия. Красимира Иванова заяви, че резултатите и постиженията са видни. «С комплексни усилия, с много търпение, любов и грижи успяхме да ги накараме да се чувстват полезни, да придобият самочувствие, че независимо от уврежданията, могат да живеят пълноценно“, каза музикалният терапевт.

Освен този подход, като част от рехабилитацията се прилага и трудотерапията, която възбужда и стимулира психическата активност на

Според Валентина Великова, директор на центъра за хора с увреждания, рецептата за ползотворна работа съдържа само два компонента – търпение и любов

► Лечение на тялото ...

хората от Дневния център. Кольо Колев се занимава именно с тази дейност, той работи в заведението още от самото му създаване и помага на потребителите да придобият битови навици и полезни умения.

Трудотерапевтът Кольо Колев и музикалният терапевт Красимира Иванова

Според Колев има два вида трудотерапия, занимателна и функционална, чиято цел е хората да се чувстват пълноценни с грижата към самите себе си и към околните. „При занимателната терапия изработваме бижута, украшения, картички чрез различни технологии като квилинг, изонит и ембос. Изработваме още мартеници, пана, декоративни дръвчета от мъниста и от полускъпоценни камъни. Като цяло трудовите дейности подобряват фината моторика на горните крайници. Това става чрез изграждане на елементи по шаблон, работа с конци и ножица, както и низане на мъниста. Докато при функционалната трудотерапия се набляга на битовата и личната хигиена. Два пъти седмично провеждаме заниманията и учим хората на ежедневни дейности, за да могат да се справят самостоятелно и да се повиши качеството им на живот“, разказа трудотерапевтът. Всички тези дейности помагат на хората да се чувстват по-пълноценни и да виждат смисъл във всичко, което правят.

За да се повиши качеството на двата вида терапии, бе организиран благотворителен концерт, каза директорът на заведението Валентина Великова. Събраните средства са общо 5 500 лева, с тях е закупена пещ за керамични изделия за дейностите по трудотерапия, за която са дадени 2500 лв. Тя се използва за изработване на глинени съдове, като тази дейност подобрява фината моторика и координацията. Музикалната зала бе оборудвана с лаптоп, тонколони, усилвател, микрофони и стойки. ■

Според Колев има два вида трудотерапия, занимателна и функционална, чиято цел е хората да се чувстват пълноценни с грижата към самите себе си и към околните. „При занимателната терапия изработваме бижута, украшения, картички чрез различни тех-

Потребителите на Дневния център „Подай ръка“ се занимават по интереси

НА ДОБЪР ЧАС!

Двама дългогодишни членове и активисти на Съюза на инвалидите в България - Радка Милчева от Търговище и Боян Чиликов от Кърджали се срещат и запознават на семинар в Приморско. След кратко време те решават да свържат живота си и да го скрепят в брачен съюз. Радостното събитие се състоя на 21.06.014 г. в Търговище. Да присъстват на сватбата бяха поканени членовете на УС на ОО и РО на СИБ -Търговище. Това събитие се посрещна с възторг от всички, младоженците получиха много пожелания и морална подкрепа от съюзните членове. Бяха поздравени и от Централното управление на СИБ. ■

УС на ОО на СИБ Търговище

И ОЩЕ ЕДНО ВЪЛНЕНИЕ ... ПРЕДСТОЯЩО!

Инициатива, подета във Facebook (Фейсбук), която може да стане повод за всенародно вълнение... На 15 август, когато е Успение на Пресвета Богородица, всички ние сме призвани да се помолим за България! Да призовем в молитвата си и други светци, закрилници на родината ни - Св. Иван Рилски, Света Неделя, Свети Илия... Всички, които сърцето ви подсказе! Защото много станаха бедите и продължават. Знае се колко силна може да бъде всеобщата и единна добра мисъл и искрена молба...

Дори и да не повярвате, нищо няма да загубите, ако просто опитате да се помолите за България!

Господи, Боже наш, благи и небесен Баща, който си ни подарил живот и здраве, за да Ти се радваме. Молим ти се, изпроводи ни Духа Си, да ни пази и закриля от всяко зло и лукаво помишление. Научи ни да правим Твоята воля, да осветяваме Твоето име и да Те славословим винаги. Осветявай духа ни, просвещавай сърцето и ума ни, да пазим Твоите заповеди и повеления. Вдъхвай в нас с присъствието Си чистите Си мисли и ни упътвай да Ти служим с радост. Живота си, който посвещаваме на Тебе, за доброто на нашите братя и близни, Ти благославяй. Помагай ни и ни съдействай, да растем във всяко познание и мъдрост, да се учим от Твоето Слово и да пребъдваме в Твоята Истина. Ръководи ни във всичко, което мислим и вършим за Твоето име, да е за успеха на Царството Ти на земята. Храни душите ни с небесния Си хляб, укрепявай ни със силата Си, за да успяваме в живота си. Като ни даваш всички Твои благословения, приложи и любовта Си, да ни е вечен закон. Защото на Тебе принадлежи царството, силата и славата завинаги.

Ръководството на СИБ предложи на национално представителните организации на и за хора с увреждания, членки на НСИХУ при Министерския съвет, проект на

ПЛАТФОРМА ЗА НЕОТЛОЖНИТЕ ВЪПРОСИ ПО СПАЗВАНЕ НА ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

След съгласуване Платформата да бъде изпратена до основните политически сили за включване на проблемите в предизборните дискусии и за тяхното решаване след изборите за 43-то Народно събрание. Проектът съдържа заявка за активизиране на работата по изпълнение на Стратегията на СИБ за постигане на достоен живот за хората с увреждания. Отношението към съдържанието на платформата ще рефлектира в отношението на хората с увреждания към кандидатите за народни представители и към политическите сили, които ги предлагат на вниманието на избирателите. С публикацията на проекта за платформа предоставяме възможност на структурите на СИБ да направят предложения за изменения и допълнения.

“От името на 19 национално представителни организации на и за хора с увреждания, членове на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания (НСИХУ), представляващи повече от 150 000 граждани със специфични възможности, предлагаме на Вашето внимание следните неотложни въпроси за дискусия в предизборната кампания за изборите за народни представители на 05.10.2014 г. и за очертаване на позиция по следните проблеми:

1. Да продължи конструктивният диалог и сътрудничеството между държавните институции и национално представителните организации, като се засили чуваемостта и прозрачността в действията им, общественото мнение постепенно да се отърси от емоциите на уличния монолог при спазване на духа и буквата на Закона, и се осигури атмосфера на толерантност и търпимост към различията, независимо от техния генезис.

Да не се допускат за обсъждане от органите със законодателна инициатива на проектодокументи, засягащи статуса на хората с трайни увреждания, без предварителното становище на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания (НСИХУ) при МС, съгласно действащата разпоредба на чл. 6, ал. 3 на Закона за интеграция на хората с увреждания. Да не се допуска подмяна на

► ПЛАТФОРМА ЗА НЕОТЛОЖНИТЕ ...

представителство на неправителствения сектор в социалната сфера с нелегитимни организации и самопровъзгласили се лидери на групи в медико-социален риск.

При евентуално формиране на обществени съвети към държавните институции след парламентарните избори, имащи отношение към проблемите на хората с увреждания, да се привличат легитимните представители на неправителствените организации с доказан принос при формирането и развитието на гражданското общество в страната.

2. Да продължи работата във всички сфери на обществения живот за осигуряване на равни възможности и се гарантира свободен достъп на хората с увреждания до образование, професионално обучение и квалификация и преквалификация; трудова реализация; здравеопазване и здравни услуги; интеграция и реинтеграция в обществото; подходяща архитектурна, транспортна и комуникативна среда.

3. Да продължат процесите на адаптация на националното законодателство към духа и нормата на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания с осигуряване на публичен ресурс за провеждане на активни политики. Да се извършва постоянно наблюдение върху обществения ресурс, разходван за изпълнение на препоръките, поставени в Конвенцията и европейското законодателство.

4. Настояваме Агенцията за хората с увреждания да поеме функциите на координиращ орган по изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, а мониторингът да се извършва от НСИХУ при МС, председател на който е зам.-председател на МС.

5. Да се следи за стриктното, своевременно и в пълен обем извършване на дължимите социални плащания, а при извънредни обстоятелства предварително да се информират засегнатите граждани и институции чрез техните легитимни неправителствени организации и СМИ. Да не се допуска намаляване на доходите на хората с увреждания и се пристъпи към устойчивото им нарастване с приоритет на доходите от трудова дейност, а добавките за социална интеграция и рехабилитация на хората с увреждания да не се обвързват с доходни критерии.

6. Трудовата заетост на хората с увреждания да стане приоритет в работата на държавните и общински органи за управление, като се акцентира върху запазването на работни места на хората с намалена работоспособност чрез адаптация на условията за труд към функционалния дефицит на хората с увреждания; да се възроди надомната работа, като спестените средства за издръжка на работните места при обичайни ус- ►

▶ ловия се пренасочат към рехабилитация на надомниците; при възлагането на обществените поръчки да се отчита броят на трудоустроените лица, а за специализираните предприятия и звена за трудоустроени лица; да се предвидят специални бонуси при оценка на подадените оферти.

7. Да се започне подготовка в началото на мандата за обвързване на социалните плащания към Линията на бедността (ЛБ), вместо досегашното съотнасяне към Гарантирания минимален доход (ГМД).

8. При подписването на Рамковия договор с Лекарския съюз да не се подменя освобождаването от такса за медицинско обслужване на хората с трайни увреждания, с освобождаване от такса на хронично болни граждани, тъй като не всички увреждания са свързани с хронично заболяване. Подписването на рамковия договор да не се отлага безконтролно във времето, а да се търсят компромисни решения със заинтересованите страни в рамките на I-то тримесечие на текущата година. **Да се потърсят пътища за намаляване цените на лекарствата и се включват периодично нови позиции в реимбурсния списък на редки заболявания.**

9. Да се ускори процедурата по извършване на медицинската експертиза на трайната неработоспособност (вид и степен на увреждане) и се установят приемливи срокове за произнасяне по обжалваните решения на медицинската експертиза. Представителите на НОИ да се върнат в ТЕЛК, защото там могат да видят на живо човека, докато в момента комисия от лекари с неясна квалификация разглеждат само документи и по неясни правила връщат и оспорват ТЕЛК решения. Да се проучи възможността за делегирани права за извършване на медицинска експертиза от ЛКК в болници с доказани възможности в определени медицински специалности, с което да се компенсира отчасти закриването на специализираните ТЕЛК-ове.

10. Да се предприемат мерки за финансово обезпечаване на Плана за изпълнение на Дългосрочната стратегия за заетост на хората с увреждания с цел осигуряване на заетост на хората с тежки увреждания, включително субсидиране на заетостта на лицата с интелектуални затруднения и сензорни увреждания.

11. Да се облекчи максимално достъпът на хора с намалена работоспособност до пазара на труда чрез засилване контрола за спазване на квотите за трудоустроени лица, създаване на адаптирани работни места към физиологичния дефицит на хората със специфични възможности, въвеждане на гъвкаво работно време, създаване на облекчен режим при започване и извършване на малък (семеен) бизнес от хора с увреждания и членове на техните семейства. Да се предприемат спеш-

▶

► ПЛАТФОРМА ЗА НЕОТЛОЖНИТЕ ...

ни мерки за засилване преференциите за специализираните предприятия, като част от защитената заетост в ЕС.

12. Да не се допуска проектиране, въвеждане в експлоатация или започване на ново строителство, както и основен ремонт без проект, отговарящ на изискванията за достъпна среда, съобразно изискванията на Наредба № 4 на МРРБ ОТ 14.07.2009 г. В програмите за саниране на амортизирани сгради да се включи преустройство на подстъпите и входовете за безпроблемно преминаване на детски и инвалидни колички до асансьорна кабина.

13. Да се засилят процесите на деинституционализацията за лица и деца с увреждания и се осигурят адекватни права и ресурси на семействата –биологични и приемни, да се провежда балансирана политика по отношение на специализираното обучение и обучение в обичайна среда на деца и юноши в медико-социален риск. Да се засили професионалната насоченост при специализираното обучение.“

Б. Р. Проектът за Платформа предстои да бъде обсъден от национално представителните организации, членове на НСИХУ и, ако е необходимо, да се допълни или коригира. ■

МЕЖДУНАРОДНА ХУДОЖЕСТВЕНА ИЗЛОЖБА ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ В ЯПОНИЯ

Тази художествена изложба дава възможност да се изложат произведения на хора с увреждания от Япония и от други страни. Организирана е от Министерство на здравеопазването, труда и благосъстоянието, Префектура Тоттори, град Тоттори. Изложбата ще бъде от 25 октомври – събота до 3 ноември, понеделник 2014 год. в Регионалния музей Тоттори – 2-124, Хигаши-Маши, град Тоттори, Префектура Тоттори – Япония. Предложените експонати не трябва да са били излагани на други публични мероприятия. Може да се участва с: фотографии, калиграфия, рисунки. Едно лице (една група от артисти) може да предложи само един експонат. Размерите на експонатите: 170 см. x 170 см., при общо тегло до 10 кг. Не е необходимо да бъдат в рамки.

Наградите, които ще се раздават на 1 ноември, 2014 год. са:

Голяма награда: диплома, плакет, 100 000 йени

Златна награда: диплома, плакет, 50 000 йени

Сребърна награда: диплома, плакет, 30 000 йени

Бронзова награда: диплома, плакет, 10 000 йени

Ако експонатите бъдат повредени, ще бъдат осигурени компенсации - в рамките на осигурената застраховка на изложението. Организаторите на изложбата няма да бъдат отговорни в случай, че бъдат нанесени повреди на експонатите по време на транспортирането им до мястото на изложба- ►

- нието. Необходимо е да се попълни формуляр-молба за участие и да се изпрати по пощата и да се посочи вида на експоната и да се добави негова снимка.

Адрес на събитието:

14 National Arts and Cultural Festival for Persons with Disabilities in Tottori
International Art Exhibition for Artists with Disabilities Secretariat * Nihonki
Shinbun Project Division *

2-137 Tomiyasu, Tottori City Tottori Prefecture T 680 -8688

TEL: 0857-21-2885 FAX.: 0857-21-2891

Участниците в изложбата заплащат лично таксата по транспортирането да мястото на изложбата. Организаторите на изложбата ще заплатят таксата по транспортирането при връщането на експоната обратно.

Време за получаване на молбите за участие: от петък – 1-ви август до понеделник - 22 Септември 2014 год.

Комитетът по организирането на изложбата ще върне обратно експоната до автора му. Затова е необходим и точният адрес на автора на английски език върху формуляра за участие и върху експоната.

Желаещите да вземат участие в изложбата могат да намерят допълнителна информация, както и формуляр за участие на интернет-адрес:

http://14geibunsa.jp/wp/wp-content/themes/newworld/img/panf/bosyu_kokusaieng.pdf **Превод: Морфи СКАРЛАТОВ** ■

КОНКУРС «ДОСТЪПЕН ГРАД»

На 05.06.2014 г. Европейската комисия обяви началото на конкурса за петото издание на наградата „Достъпен град“ за 2015 г. – европейската награда за достъпни градове. Годишната награда е признание и отличие за градовете и техните усилия да направят по-лесен достъп на хора с увреждания и възрастни до обществени места: сгради, детски площадки за игра, обществен транспорт или комуникационни технологии. Наградата е част от усилията на Европейския съюз за създаване на Европа без бариери. Подобрената достъпност носи трайни икономически и социални ползи за градовете, особено в контекста на застаряване на населението.

Градовете с население не по-малко от 50 000 жители могат да подадат заявленията си за наградата до 10 септември 2014 г.

Наградата „Достъпен град“ позволява на градовете в цяла Европа да покажат усилията си за улесняване в по-голяма степен на живота за всички граждани!

Повече информация за конкурса, включително и на български език може да бъде намерена на следния интернет адрес:

http://ec.europa.eu/justice/events/access-city-award-2015/index_bg.htm ■

ЗЕЛЕНИЯТ ТЕЛЕФОН“ НА НЗОК ВЕЧЕ Е ДОСТЪПЕН ОТ ВСИЧКИ ОПЕРАТОРИ

Гражданите, които търсят информация на „зеления телефон“ на НЗОК – 0800 14 800 за правата си като здравноосигурени при ползване на медицински услуги, ще могат да се свързват с експертите на институцията от стационарни телефони, телефонни номера към всички мобилни оператори, както и от чужбина. Разговорите са безплатни за потребителите и те ще могат да задават въпросите си на телефона от 9 ч. до 17.30 ч. във всеки работен ден от седмицата. Разширяването на достъпа до услугата дава възможност на всеки здравноосигурен да се консултира по телефона.

НЗОК е определена за Национална точка за контакти (НТК) на държавите членки на Европейския съюз (ЕС). На „зеления телефон“ пациенти, граждани на страните от ЕС, които искат да се лекуват в България, ще могат да получават необходимата информация. ■

ПРАВИТЕЛСТВОТО ОДОБРИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗХОДИ по бюджета на Министерството на труда и социалната политика в размер на 4 млн. лв. за сметка на реструктуриране на разходите по централния бюджет. Основната част от средствата ще бъдат използвани за продължаване на заетостта на наетите от началото на годината 3343 лични асистенти по Националната програма „Асистенти на хора с увреждания“. ■

Наградените от осмия Републикански многожанров фестивал на хората с увреждания - Перник- 2014 г.

ПЛАКЕТ

1. Група „Веселите детелинки“ – Трявна	7. Смесена група „Светлина“ с маестро Г. Събев – Добрич
2. Група за народни песни – с. Долни Дъбник	8. Вокална група „Феникс – София
3. Загорски полъх – с. Богомилово	9. Вокална група „Люлин“ – София
4. Николай Захариев – София	10. Иван Панайотов – дърворезба – с. Бараково
5. Сем. Виденови – Перник	11. Вокална група „Надежда“ – Габрово
6. Фолклорна група „Детелини“ Делка Охова – Сливен	12. Група за ритмотерапия – Габрово
	13. Руфат Джелянов – Мадан

- ▶ 14. Лефтерка Станоева – кв. Църква, Перник
- 15. Дамска вокална група „Росна китка” – Дряново
- 16. Прима награда – Катя Минчева – Неделино

ЗЛАТЕН МЕДАЛ

- 1. Дует Радка Данаилова и Асен Градански – Велинград
- 2. Боряна Стоева – стихотворение – Велинград
- 3. Фолклорна група „Ралица” – Трявна
- 4. Ягодинка Владимирова – стихотворение – кв. Църква, Перник
- 5. Тодор Бояджиев – китара – Сливен
- 6. Група „Дунавски звуци” – Никопол
- 7. Група „Детелина” – Сливен
- 8. Мъжка група „Демос” – Кюстендил
- 9. Дружество „Надежда” – гр. Средец
- 10. Петя Алексиева – Пловдив
- 11. Фолклорна група с. Проф. Иширково
- 12. Ивайло Петков – Смолян
- 13. Група за влашки песни – с. Софрониево
- 14. Смесена група „Соколина” – с. Соколаре
- 15. Радослав Кирилов – художник – Перник
- 16. Матей Петков – художник – Ботевград
- 17. Вокална група „Беръозка” – с. Раково
- 18. Квартет – Неделино
- 19. „Дебърските баби” – Първомай
- 20. Вокална група „Росна китка” – Русе

СРЕБЪРЕН МЕДАЛ

- 1. Основна организация – Карлово
- 2. Защитено жилище – Пенка Маркова – с. Долно Драглище

- 3. ДУО „Светлина” – София
- 4. Дует „Настроение” – Пловдив
- 5. ОО на СИБ – Дулово
- 6. Група за художествено слово – Харманли
- 7. Фолклорна група – с. Шишковци
- 8. Фолклорна група към ОО на СИБ – Кюстендил
- 9. Пиринка Киркова – Смолянски регион
- 10. Теодора Бориславова – ОО на СИБ – Плевен
- 11. Мъжка група – с. Старцево
- 12. Женска вокална група – Троян
- 13. Николина Петрова – Защитено жилище с. Долно Драглище
- 14. АРТ – ателие – Трявна
- 15. Тодор Тодоров – Перник
- 16. Вокална група „Хризантеми” – София
- 17. Катрин Димитрова – София
- 18. Вокална група – Бяла Слатина
- 19. Вокална група – с. Градина
- 20. Вокална група – с. Черногорово

БРОНЗОВ МЕДАЛ

- 1. Група „Детелини” – Трявна
- 2. Певческа група „Приятелите на Песента” – Велинград
- 3. Група „Феникс” – Горна Митрополия
- 4. Певческа група – с. Шияково
- 5. Виолета Георгиева – Айтос
- 6. Певческа група „Балкански ритми”
- 7. Симеон Зарев – София
- 8. Певческа група – с. Богданов дол
- 9. Стоянка Вангелова – Габрово
- 10. Група „Орхидея” – Пловдив
- 11. Вокална група – с. Чепеларе
- 12. Вокална група „Горски теменужки” – Пещера
- 13. Вокална група – Бреница
- 14. Павлинка Градева – с. Иваново
- 15. Цялостно представяне на групата към ССБ- Варна ■

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ
МИЛКА
СТЕФАНОВА
И ЕДНА ОТ
КНИГИТЕ Й
СЪС СТИХОВЕ
И РИСУНКИ

Автопортрет

Моят път в живота

На майка ми
...На десет месеца била съм само.
Във люлката оставила ме мама:
проста селска люлка, на въже.
И отишла къщната си работа
да върши...
Светът във люлката
внезапно отеснял,
душата зажадувала простор,
потърсили нозете своя си опора.
И плиснал остър писък,
като шиш пронизал мама.
Втурнала се: хванала се,
Рожбата ѝ на въжето виси!
Оттогава неведнъж край мен
светът е отеснявал,
неведнъж душата ми
простор е жаждала
и свои пътища е искала,
но...в трудното сама оставах!
Тогава тръгнах по въжето
на опасностите,
стиснала със зъби оня писък...

Момче на
prozoreca

Непризгодност

Линее борчето
в циментената ваза
засадено!
Не му достига вятър
и небесна вис;

Лято

Светулки, светулки,
от едно необикновено
съзвездие –
Лято, горещо и мамещо,
тръпнешо-хлебно.
Светулки, светулки,
непостоянна е
светлината ви –
като на живите далечни
и непостижими планети...
Но е потребна...
(Дали сте златни капки
от сърцето на земята
или пък сте искрици
от сърцето на Данко?...)
Светулки, светулки,
предвестници на
жътва богата!
Очарована ще минавам
сред зримото
и незримото ви ято –
докато легна в земята
като предците си.

не му достига влагата
на земните недра;
не му достигат раменете
на старата,
добра гора.

СЛЪНЧЕВА ФЕЯ

Звезделина ПРАМАТАРОВА

*Посвещавам на Петя
Дубарова по случай 40
години от рождението ѝ*

Ще ви разкажа една необикновена приказка от мен измислена, хем истинска: там някъде на изток, където е най-красиво синьото море със зелени и бели вълни, които влюбено целуват скалите на бургаския бряг, там живяло едно момиче, тънко и високо, бяло и чернооко, с дълги черни плитки със сини панделки и необикновена дарба. Щом проговорило, от устата му се сипели бисери, скъпоценни камъни и пъстри цветя. Песните му омайвали хора и животни, а звънът на китарата се чувал надалеч. Разхождало се момичето покрай морето и пеело, а медузите - морски балерини - се впускали в приказан танц, рибите скачали нависоко, а делфините и русалките валсували по двойки върху вълните. Раците излизали от своите раковини да послушат. Мидите пък разтваряли черупките си и поемали песчинки, за да ги превърнат в перли. Морските звезди разпервали лъчите си, за да осветят морското дъно. Водораслите пригласяли на морския концерт. Гларусите и чайките, възхитени от чудната песен, аплодирали възторжено. Морският бриз разнасял нежната мелодия в крайморския парк, там, където като лебед бял е кацнал летният театър...

Разнесла се славата на необикновеното момиче - вече в красива девойка - през девет земи в десета. Заприиждали хора отблизо и далече да послушат песните ѝ и да си вземат от бисерите, скъпоценните камъни и уханните цветя. Но научили и трите змеици Завист, Омраза и Глупост, успели да дойдат и да видят това чудо невиджано досега. Приблизихли девойката, захласнати от вълшебната песен и започнали да гълтат бисери, скъпоценни камъни и уханни цветя. Това не ги задоволило и решили да погълнат и девойката. Разтворили широко усти и аха, аха да я погълнат, но слънцето спуснало златна стълба от лъчи, девойката се хванала за лъчите и се понесла над земята. Две розови облачета прибрали стълбата нагоре и тя се изгубила във висинето...

Днес тя е Слънчевата фея в двореца на слънцето и седи на златния трон на поезията за вечни времена. А нейната майка събрала бисерите, скъпоценните камъни и уханните цветя и ги подредила в синя книга, която отнесла в белия музей.

Дали вярвате или не вярвате, но отидете в Бургас на ул. „Гладстон“ 68 в бялата къща-музей с розови зокуми отпред и ще видите китарата и синята стихосбирка на Слънчевата фея...

*Това е вълшебната приказка,
хем от мен измислена, хем истинска,
за обикновеното момиче,
което всички и сега обичат.*

*Да, нашата незабравима Петя,
красиво, нежно цвете
ефирна невидима танцува
по Бургаския бряг. ■*

Мария КАЦАРСКА

***

Незовящият ми ден
притиска мойте рамене.
Посивял е – като мен,
побледнял от страхове.
Сълзи преглътнати - от свян,
за да не види някой,
как с образ разпилян
нощта за спасение чакам -
потайна закрилница нощ
да скрие сълзите изплакани.
Само вятър напевно шепти:
„Приемай заблудите човешки,
прощавай за жестоки грешки.
Лекувай раните с любов,
не отминавай ничий зов!
След всяко падане – стани -
ти дължна си да издържиш!”

Стаменка БОЖКОВА**ТРУДНОСТ**

В подковата на утрото
събуждам се,
а душата ми е глуха,
с цвят на мухъл отлежал.
Но вятърът брули не само
листата сухите, а и...кухите.
И никак не му е жал.

НЕ МИ Е В КРЪВТА

Пределаш ми често
пред чужди и свои врати
опашка да подвия като куче.
Дори като вълчица
самотна в гората да вия –
не ще се науча да коленича!!!

МИГ

Утрото пристига с махмурлук
като след тежко пиянство.
Дъждолейното време се стича
в локвите таралежови, остри.
Денят – тромав и кисел – засрича...

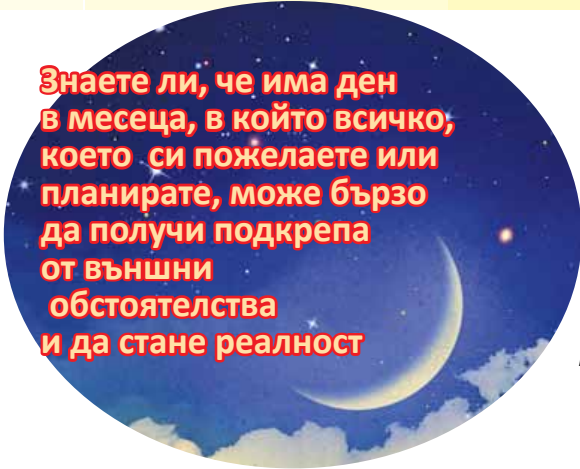
БЛАГОДАРА**Христина БОРИСОВА**

Събуждам се. Упойката тежи
и мачка беззащитното ми тяло.
Душата се завръща и кръжи
опитвайки се пак да станат цяло.
Почти като Голгота... Като кръст...
Но тук животът винаги се връща.
Налучква светлината своя път –
проглеждам.
И със мигли я прегръщам.
Усещам те. За мене си герой.
И нося вече твоя отпечатък.
До този праг, до днешния завой.
Запомням те с добро
оттук нататък.
Усмихвай се. И винаги бъди!
Белязан си надежда да даряваш.
От себе си по малко открадни –
на друг го дай.
Завинаги оставаш.

ПРОЛЕТЕН РОМАНС**Радостина НИКОЛОВА**

*Аз не те познавам,
ти не ме познаваш...
а себе си в теб
разпознавам.
И се надявам
и с теб да е така...
Дано не греша!
Но в мен
река сякаш
живее
и се бунтува!
Аз обичам сега
в този миг
и живея
като нов
пролетен цвят...
Открих света отново!*

**Знаете ли, че има ден
в месеца, в който всичко,
което си пожелаете или
планирате, може бързо
да получи подкрепа
от външни
обстоятелства
и да стане реалност**

Този ден се отбелязва от НОВОЛУНИЕТО

Елена ПЕНЧЕВА

**консултант по астрология,
дипломиран рекреативен
специалист
и бахов терапевт**

През всеки месец той е различен, но можете да го откриете в календарите или във виртуалното пространство. Началото на лунния цикъл е идеалният момент да конкретизираме целите си и да формираме планове си за месец напред. Това е магически момент, в който можем да създадем мислени образи, които в последствие да се въплътят в живота ни. Това касае всички мисловни нагласи, така че бъдете внимателни по отношение на неприятни мисли, които могат да задействат негативни житейски програми.

Превърнете този ден в чист и светъл момент за себе си. Възвишеният му характер изключва активни дейности. Ако отложите начинанията и се съсредоточите само върху тяхното планиране, в последствие те могат да се развият от само себе си, понякога дори без вашата намеса. В периода от два-три дни, докато Луната отново се появи с нежния си сърп на небосвода и започне да расте, е подходящо да събирате информация, да наблюдавате събитията

около себе си и да ги анализирате, както и да доразвивате планове си съобразно предпоставките на обективната реалност. Търсете мението на другите, изследвайте и обмисляйте своите решения. И едва когато лунният сърп се покаже - пристъпете към действия. Растящата луна ще ви изпълни с енергия, ще ви вдъхнови за действия и ще одухотвори начинанията ви.

Символът на този ден е пречистване. На физическо ниво можете бързо да се освободите от шлаки и токсини. Гладуването ще осъществи генерална профилактика на организма ви и ще го защити от атаки на хронични заболявания и епидемии. А ако го въведете като практика в живота си, ще ви гарантира здраве и висок виталитет до дълбока старост. На ментално ниво, ако в този ден решите да промените някои свои вредни навици или стереотипи в живота, работата и поведението, новолунието ще придаде на ума ви спокойствие и стабилност, които са необходими, за да можете

► да осъществите промяната. На духовно ниво, това е ден за разкаяние, помирение със себе си и околните, осъзнаване на собственото място, роля и значимост и излъчване на положителни вибрации, които в последствие привличат добронамереност, благоденствие и хармония в живота.

А ето и една протичка Новолунна практика, която може да ви помогне да осъществите своите надежди и желания:

Намерете точния момент на Новолунието. Пригответе си бележник, нещо за писане, свещи, аромати и цветя; Изберете уединено и уютно място. Вземете душ и мислено измийте всички проблеми от себе си, заедно с тъгата и неудовлетворението. В момента на Новолунието се постарайте да се настроите позитивно. Подгответе мястото-украсете го с цветя, запалете свещички и аромати, създайте уют и красота около себе си. А след това отворете бележника си и напишете

първото и най-важно намерение: „Аз ще положа всички усилия, за да въплътя в живота си своите надежди и желания“. След това прилежно ги избройте, като започнете с онези, към които имате

...НОВОЛУНИЕТО

намерение да се стремите през следващия месец, а също и тези, които съответстват на принципите на зодиакалния знак, който е активиран от Новолунието. Бъдете конкретни и ясни. Освен всичко друго, това ще ви помогне и правилно да формулирате целите си. Не игнорирайте прости и лесно изпълними желания. Именно постигането на протичките неща, като новата рокля или най-последващата се среща с приятели от детството, ще ви вдъхнат увереност и оптимизъм през месеца. И, въпреки липсата на задълбоченост, ще ви накарат да повярвате в това, че можете да моделирате живота си и ще поддържат упоритостта ви в постигането на генерални житейски цели.

През месеца може да проследявате как се придвижвате към осъществяването на вашите новолунни намерения. Не бързайте да зачерквате

онези от тях, които са успешно постигнати. Помислете над следващия етап от вашата жизнена програма, надграждайте желанията си. Не упорствайте по отношение на онези, които остават

▶ неосъществени. Няколкомесечна тенденция е знак, че се стремите към нещо, което не е възможно да постигнете в момента. Пренасочете вниманието си към други области. Може би в бъдещ момент ще можете отново да се върнете към вашето неосъществено желание и да го реализирате успешно. След девет месеца, то само може да ви напомни за себе си, чрез

серия ситуации и обстоятелства, осигуряващи благоприятна среда за реализацията му. А може и да разберете, че сте се стремили към нещо, което няма да ви накара да се чувствате щастливи. Така вашият новолунен бележник с времето ще се превърне в дневник на вашето осъзнаване и житейска еволюция.

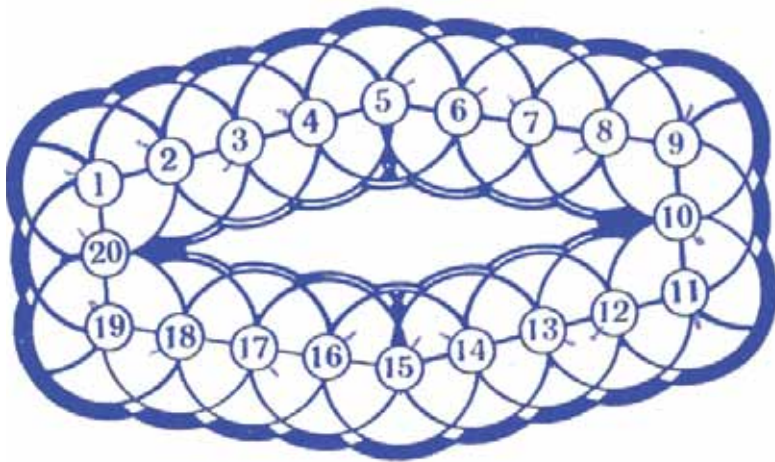
Успех! ■

КРЪГОСЛОВИЦА

Съставила
Василка КИРОВА

От клетките с чертичката по посока на часовниковата стрелка:

1. Героиня на Д. Димов от романа „Тютюн“. 2. Монах, управител на православен манастир. 3. Най-висок връх в Рила и на Балканския полуостров. 4. Взривно вещество с бризантно действие. 5. Висок мъжки певчески глас. 6. Луксозен файтон. 7. Зидана стайна печка. 8. Дом, подарен за благотворителни цели. 9. Радиомеханичен токопрекъсвач. 10. Хижа на Витоша. 11. Колелото на автомобилно кормило. 12. Точен образец за мярка. 13. Вкаменено смолисто дърво. 14. Струнен музикален инструмент. 15. Малък кораб за пътуване на къси разстояния. 16. Роман от Дико Фучечджиев. 17. Неподвижна клетка във водорасли, образувана по безполов начин. 18. Град в Благоевградска област – най-малък град в България. 19. Основа на сграда. 20. Стихотворение от Хр. Смирненски. ■

Отговори на кръгословицата от бр. 7

1. Юпитер. 2. Парола. 3. Топола. 4. Рапира. 5. Апетит. 6. Панела. 7. Оратор. 8. Апарат. 9. „Кармен“. 10. Монако. 11. Аламан. 12. кортик. 13. Оматид.

ЛИЧНОСТИ И СЪБИТИЯ

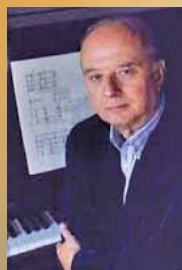

**11.08. - 160 г.
от рождението
на Михалаки
Георгиев -
писател
(1854-1916)**

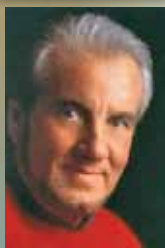

**22.08. - 105 г. от
рождението
на Стоян Ц.
Даскалов
(1909-1985)
-писател и
сценарист**

**06.09. - 110 г. от рож-
дението на професор
Любомир Пипков -
композитор, педагог
(1904-1974)**

**10.09. - 80 г. от
рождението на
Васил Казанджиев
- композитор,
диригент, педагог**

**13.09. - 85 г. от
рождението на
Николай Гяуров
- оперен певец
(1929 -2004)**

**15.09. - 95 г. от рождени-
ето на Николай Хайтов -
писател (1919 -2002)**

**21.09. - 110 г. от
рождението на
Стоян Венев -
живописец и
карикурист
(1904-1989)**

**26.09 - 135 г. от
рождението на
Петко Ю.
Тодоров -
писател
(1879-1916)**

**Съединение на Княжество
България и Източна Румелия**

**22.09. - Ден на
независимостта
на България**